

Almisser eller T Rettigheder.

Af K. K. Steincke.

—o—

Denne Bog er, som Titlen ogsaa angiver, en populær Kritik af vort Forsørgelsesvæsen og Hjælpekassesystem; særlig mod Hjælpekasseloven røttes en skarp, men ikke uberegtiget Kritik — ligeledes forøvrigt mod den planløse private Godgørenhed.

Forfatteren hævder, at Systemets Grundfejl særlig er det urigtige Princip, hvorpaa hele vor Forsørgelseslovgivning hviler, nemlig Almisseprincippet — Barmhjertighedssynspunktet, thi dette at bede om Almisser, hvad enten det er gennem Fattigvæsen, Alderdomsvæsen eller Hjælpekasse, sløver og demoraliserer. Hjælpen ydes i alle Tilfælde af de forskellige Myndigheder efter Skøn, det gælder derfor for den trængende om at gøre Indtryk paa disse Myndigheder — at lægge an paa deres gode Hjerter — at fremstille sine egne Forhold i det grølleste Lys — med andre Ord at udvikle sig til Plattenslager — og altfor mange falder for denne Fristelse.

Almisssystemet ønsker Forfatteren afløst af Retsprincippet, »thi,« skriver han, »Hovedsynspunktet for en Forsørgelseslovgivning bør ikke være dette, i hvilke Tilfælde skal man give Borgerne Ret til at bede om Almisse, men dette — i hvilket Tilfælde er det i Samfundets egen Interesse at hjemle Borgerne bestemte Rettigheder overfor det offentlige, som de kan gøre gældende, naar Betingelsen indtræder.«

Almisser sløver, men Følelsen af virkelig Ret øger Individets Selvstændighed og fremmer dets Lyst og Evne til at staa paa egne Ben.

Noget af dette Princip findes i Lov om udenfor Ægteskab fødte Børn og deres Mødre.

Naar Barnefaderens Bidrag ikke betales i rette Tid, kan Barnemoderen — dog kun om hun er i Trang og kan forevise Transsattest, henvende sig til det offentlige og faa Normalbidraget til sit Barn udbetalt, uden at det er Fattighjælp for hende — det er hendes Ret — hun faar hverken mere eller mindre, der skønnes ikke først af forskellige Institutioner om hun trænger til mere eller kan nøjes med mindre — hun faar netop dette bestemte Bidrag, og

dermed maa hun klare sig — det er Retsprincippet.

Dette Skøn — Trang eller ikke Trang, der her er Forudsætningen for Moderens Ret — ønsker Forfatteren dog slettet og Loven udarbejdet alene efter Princippet — Ret uden Skøn, saaledes at det offentlige i alle Tilfælde, hvor et Barn staa uden den ene eller begge Forsørgere, skal udbetale Normalbidrag for ethvert saadant Barn, uden nogen Transsattest for Moderen, dog stadig med Regres til Faderen.

Paa lignende Maade udvikles den øvrige Forsørgelseslovgivning. Alt i alt en Bog, enhver, der interesserer sig for Forsørgelseslovgivning, læser med stor Interesse; man kan være mere og mindre enig med Forfatteren; men Bogen sætter Tanker i Bevægelse, rydder op i de gængse overleverede Begreber og faar Læseren til selv at tænke for og mod.

Tidligere har Forfatteren udgivet en Bog — Offentlig Hjælp, Vejledning i Fattiglovgivning o. s. v.

Begge er Bøger, som Kvinder, der træder ind i de kommunale Raad og faar med Forsørgelsesvæsen at gøre, burde eje og sætte sig ind i. E. P.

+ Plejebørnstilsynet i København.

—o—

I Anledning af Artiklen om Ændringerne i Sundhedsvedtægten for Staden København beder jeg om Plads for nedenstaaende Bemærkninger.

I § 3 staaar ganske vist anført:

Ved Sundhedskommissionens Tilsyn med Plejebørn ansættes et Antal Kvinder efter Kommunalbestyrelsens nærmere Bestemmelse.

Det er dog ikke nogen ny Ordning, thi siden 1894 er der lønnet Dametilsyn over hele Byen, hvilket fremgaar af Udvalgsbetænkningen angaaende Revision af Sundhedsvedtægten § 3, 2. Stk.:

Ligeledes har man fundet det rigtigt, at de ved Sundhedskommissionens Tilsyn med Plejebørn ansatte Kvinder nævnes i Sundhedsvedtægten mellem Sundhedskommissionens Personale.

Med Hensyn til Anordningen af Plejebørnstilsynet vil jeg gerne have Lov til at fremføre følgende:

I Efteraaret 1887 begyndte Sundhedskommissionen Ordningen af det lovbestemte Tilsyn med Plejebørn, og

i Løbet af 1888 lykkedes det Kredslægerne gennem deres Bekendtskabskreds at tilvejebringe et ulønnet Dametilsyn, som ved Aarets Slutning bestod af 50 Damer, der paatog sig at tilse Hjemmene, vejlede og kontrollere Plejemødrene efter de givne Regler, og som til aftalte Tider mødtes med Kredslægerne og meddelte dem deres Erfaringer om Hjemmene. Dette frivillige Tilsyn fungerede i nogle Aar, men det viste sig i Længden ikke muligt at holde det vedlige; dertil var Arbejdet, navnlig i de ydre Bydele, altfor uforholdsmæssigt stort.

I 1891 viste det sig nødvendigt at ansætte to lønnede Damer paa Nørrebro og en paa Vesterbro; i 1893 ansattes en fjerde Dame (Vesterbro), og da det i Slutningen af 1894 viste sig nødvendigt ogsaa at ansætte en Dame paa Østerbro, tog Sundhedskommissionen Skridtet fuldt ud og indførte lønnet Dametilsyn over hele Byen, som inddeltes i 9 nogenlunde lige store Kredse, og i hver af disse Kredse ansattes fra 1. November 1894 en Dame, som mod et Vederlag af 400 Kr. aarlig førte Tilsyn med Kredsens Plejebørn under Kredslægens Overtilsyn. Hertil kom ved Indlemmelsen af Brønshøj og Valby Distrikterne fra Begyndelsen af 1901 en Tilsynsdame for hver af disse Kredse, og ved Indlemmelsen af Sundbyerne en Dame for denne Kreds, saa at der nu i alt fungerer 12 Damer under Plejebørnstilsynet.

1908 blev Gagen forhøjet til 600 Kr. aarlig, og fra 1. Oktober 1910 er Damerne pensionsberettigede.

Elisabeth Steil,
Tilsynsførende m. Plejebørn.

Det Andræske Mindelegat

uddeltes den 30. April 1913 af Dansk Kvindesamfunds Fællestyreelse til:

Ragnhild Blicher Simonsen, Zoolog, Odense.

Helga Brandt, Maler, Viuf, Jylland.
Stella Hellemann, Sang, Kbhvn.

Karen Marg. Jensen, Lærer, Frederiksberg.

Minny Marschall, Dyrlæge, Kolding.

Andrea Nielsen Norn, Arkitekt, Aalborg.

Marie Oxe, Farmaceut, Herning.

Gerda Schrader, Kunstmaler, Nykøbing S.

Anna Steenberg-Knudsen, Musik, Ringkøbing.

Inge Thygesen, Jurist, Frederikshavn.

Alle Portioner paa 100 Kr.